

LIITE 5.

**Pohjois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen lausunto lopputuotteen
jättestatuksesta, 28.5.2018.**

Tracegrow Oy
Mikko Joensuu
mikko.joensuu@tracegrow.com

Viite Lausuntopyyntöne 4.4.2018, vastaus lisäselvityspyyntöön 28.5.2018

Lausunto materiaalin jäteluonteesta

Tracegrow Oy (jäljempänä myös toiminnanharjoittaja) on pyytänyt viitekohdassa mainitulla lausuntopyynnöllään Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa alkaliparistomurskeen (jäljempänä alkalimustamassa tai mustamassa) käsittelyssä syntyvän sinkkimangaanihivenaineen, kaupanimeltään ZM Grow -lannoite, jäteluonteen arvioinnista.

Toimintaa koskevat luvat ja käytetyn raaka-aineen jäteluokittelu

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on myöntänyt Rec Alkaline Oy:lle (nyk. Tracegrow Oy) 22.2.2017 päätöksen ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaisen koetoimintailmoituksen johdosta. Päätös korvaa aiemmin 29.3.2016 myönnetyn päätöksen. Pohjois-Pohjanmaan aluehallintovirasto on Tracegrow Oy:n koetoimintailmoituksen johdosta myöntänyt 23.3.2018 päätöksen (nro 28/2018/1, dnro PSAVI/3473/2017) mustamassan lämpökäsittelyn testaamiseksi. Näin ollen Tracegrow Oy:n Kärämäen laitos toimii tällä hetkellä kahden koetoimintaa koskevan ilmoituksen ja niiden johdosta annettujen päätösten mukaisesti.

Tracegrow Oy on hakenut samalla aluehallintovirastoon laittamallaan koetoimintailmoituksella myös kehittämänsä lannoitetuotteen jätteeksi luokittelun päättymistä (End of Waste, EoW). Aluehallintovirasto on kuitenkin jättänyt asian käsittelemättä koetoimintailmoituksessa.

Laitos käyttää raaka-aineena Akkuser Oy:n Nivalan laitoksella alkaliparistojen murskauksesta syntyvää mustamassaa, joka on Akkuser Oy:n ympäristöluvassa (nro 62/2015/1, dnro PSAVI/24/04.08/2015, 27.5.2015) jätenimikkeellä 16 06 04. Akkuser Oy:n ympäristöluvassa ei ole mainintaa, että mustamassalla olisi vaaraomaisuuksia, eikä mustamassasta tuolloin vielä ollut esitetty tarkempia analyysitietoja, joiden perusteella mustamassa olisi tullut luokitella vaaralliseksi jätteeksi. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen päätösten mukaan silloisen Rec Alkalinen (nyk. Tracegrow Oy) toiminnassa ei käytetä raaka-aineena vaarallisia jätteitä perustuen Akkuser Oy:n ympäristölupaan. Rec Alkalinen koetoimintapäätösten jälkeen on kuitenkin tullut ilmi, että Suomen ympäristökeskus on luokitellut alkalimustamassan kansainvälisissä kuljetuksissa luokittelemattomaksi vaaralliseksi jätteeksi (19 12 11 *) aiemman tavanomaisen jätteen luokituksen (16 06 04) sijaan. Luokitus

perustuu alkaliparistomurskeesta tehtyyn käyttöturvallisuustiedotteeseen, jossa on määritelty sekä tuotteen että jätteen kannalta riittävät määritelmät. Jäteluokitus on tehty asianmukaisesti aineen koostumuksen ja REACH -asetuksen (N:o 1907/2006) vaatimusten mukaisesti vertaamalla merkityksellisten vaaraominaisuuksien pitoisuusrajoihin.

Tämän johdosta mustamassan käsittelyä koskeva koetoimintailmoitus on käsitelty aluehallintovirastolla ja käynnistetty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVAL) mukainen menettely. Aluehallintovirasto ei ole päätöksessään kumonnut Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 22.2.2017 myöntämää päätöstä. Näin ollen ELY-keskus katsoo, että Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 22.2.2017 myöntämä koetoimintapäätös on edelleen voimassa 31.12.2018 saakka.

Toiminnanharjoittajan esitys

Toiminnanharjoittaja on esittänyt alkalimustamassan käsittelyssä syntyvän hivenravinnelannoiteliuoksen jätteeksi luokittelun päättymisestä seuraavat perusteet, joilla toiminnanharjoittaja katsoo jätelain (646/2011) 5.4 §:n mukaisten arviointiperusteiden täyttyvän:

Tausta lausunnon tarpeelle ja edellytykset tapauskohtaiselle harkinnalle

Tracegrow toimii tällä hetkellä koetoimintailmoitusten ja niiden johdosta annettujen edellä mainittujen viranomaispäätösten mukaisesti, ja on käynnistänyt sekä ympäristövaikutusten arviointi, että ympäristölupaprosessin, jonka yhteydessä toiminnanharjoittaja tulee hakemaan EoW -määrittelyä ympäristölupaviranomaiselta. Koska Tracegrow'n liiketoiminta on käynnistysvaiheessa, eikä tuotteen markkinoinnin osalta ole taloudellisesti mahdollista odottaa EoW määrittelyä ympäristölupaprosessin loppuun asti, Tracegrow Oy pyytää lausuntoa jätteeksi luokittelun päättymisestä valvontaviranomaiselta jo tässä vaiheessa. Muutoin tuotteen markkinoille saattaminen vaikeutuu ratkaisevasti ja todennäköisesti muodostuu markkinoille saattamisen esteeksi, mikä puolestaan johtaisi Tracegrow'n toimintaedellytysten menettämiseen. Tätä korostaa myös se, että tehtyä luokitusta käytetään perusteena kaikessa viranomaistoiminnassa.

Tracegrow'n ZM Grow -lannoitetuotteelle ei ole määritelty erityistä EoW kriteeristöä EU:n tasolla eikä myöskään kansallisesti. Koska alkaliparistomurskeen jalostaminen lannoitevalmistekseen on ainutlaatuista toimintaa Suomessa, eikä muuallakaan EU:n alueella ole samanlaista kierrätysprosessia, on tässä tapauksessa edellytykset ja tarve tapauskohtaiselle harkinnalle.

Hyödyntäminen

Tracegrow'n prosessi pohjautuu alkaliparistojätteistä saatavan alkalimustamassan käsittelyyn mekaanisella erotusmenetelmällä sekä kemiallisella liuotusmenetelmällä. Lopputuloksena saadaan sinkkisulfaattia ja mangaanisulfaattia, sekä vähäisessä määrin kaliumsulfaattia sisältävää hivenravinneliuosta. Jätevirrasta (alkalimustamassa) otetaan talteen metalliyhdisteitä ja epäorgaanista ainesta, joita hyödynnetään edelleen lannoitekäyttöön hivenaineiksi. Tarkempi prosessikuvaus on

lausuntopyynnön liitteenä, joka on luottamuksellinen, mutta viranomaisten käytettävissä. Lausuntopyynnön mukaan ZM Grow'n valmistus täyttää siten sekä jätelain että jätedirektiivin hyödyntämistoimen kriteerit.

Käyttötarkoitus

Tracegrow'n laitoksella valmistetun ZM Grow'n käyttötarkoitus on hivenravinnelannoite. ZM Grow täyttää sekä Suomen että EU:n voimassa olevat lannoitetuotteita koskevat vaatimukset, ja soveltuu käytettäväksi lannoitevalmisteena sekä sellaisenaan, että myös jatkojalostettavien lannoitetuotteiden raaka-aineena.

Tuote myös rinnastuu useisiin markkinoilla oleviin lannoitevalmisteisiin. ZM Grow'n kanssa kilpailevien tuotteiden markkinat ovat hyvin laajat ja ne ovat merkittävässä kasvussa. ZM Grow soveltuu kahteen erilliseen käyttötarkoitukseen (valmis lannoitetuote ja jatkojalostettavien lannoitetuotteiden raaka-aine) laajoilla kasvavilla kansainvälisillä markkinoilla, joilla on tarjolla useita vastaavan käyttötarkoituksen tuotteita. ZM Grow'n kohderyhmä on ammattiviljelijät. Tuotetta on tarkoitus toimittaa tukkuliikkeiden kautta ammattiviljelijöille, ei suoraan kuluttajille.

Markkinat tai kysyntä

ZM Grow'ta on tarkoitus myydä lehtilannoitteena, jollaisena se on tyypillinen tuote lannoitemarkkinoilla. Kilpailevia mangaanin ja sinkin seoksia olevia lehtilannoitetuotteita on markkinoilla muutamia. EU:n lannoiteasetuksen mukaisesti ZM Grow'ta voi lisäksi käyttää luomulannoitteena, koska se täyttää hivenravinnelannoitteen tyyppinimen mukaiset vaatimukset. ZM Grow'ta ei ole vielä myyty minnekään, sillä tuotteen markkinoitavuus edellyttää käytännössä viranomaisten kannanottoa EoW-luokitukseen eikä tuotteen kaupallistaminen sitä ennen ole näin ollen mahdollista. Teknologia-toimitusten osalta on toimitettu yksi virallinen miljoonaluokkaa oleva tarjous. Prosessi on kuitenkin kesken, koska sen päätökseen saattaminen vaatii käytännössä kotimarkkinauskottavuuden sertifikaattien ja myynnin muodossa, mikä ei onnistu ilman EoW statusta.

Tässä vaiheessa tuotteesta kiinnostuneita tahoja on noin 15-20 kpl, joille lähetetään näytteitä ja järjestetään jatkoneuvotteluja jakelusopimuksien osalta, kun EoW määrittely on tehty. Tracegrow uskoo alustavien neuvottelujen perusteella, että kahden kuukauden sisällä EoW statuksen saamisesta ja sen myötä EY-lannoitevalmistajien sekä luomulannoitevalmistajien listalle pääsystä, heillä olisi jo jakelijasopimukset tehtynä Suomeen ja Liettuaan kahden eri kumppanin kanssa.

Tracegrow'n ensimmäisten ennakkomyyntiselvitysten perusteella ZM Grow'n hinta suhteutuu keskitasoon vastaavien tuotteiden kanssa. Myös Tracegrow'n toisen kierroksen ennakkomyyntitutkimusten pohjalta käytyjen keskustelujen yhteydessä on tullut selkeästi esille, että ZM Grow'n hinta on kilpailukykyinen vastaavien lannoitevalmisteiden kanssa.

Käyttötarkoituksen mukaiset tekniset vaatimukset ja vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukaisuus

Eviran valvomien lannoitevalmistelainsäädännösten mukaisesti määräytyy riittävä tai vaadittava käsittelymenetelmä, jotta tuote kelpaa käytettäväksi lannoitevalmisteena. Lannoitevalmisteista annetun Maa- ja

metsätalousministeriön asetuksessa 24/11 on määrätty lannoitevalmistetyyppejä ja tyyppinimiryhmiä koskevat vaatimukset. Asetuksessa säädetään myös lannoitevalmisteen haitallisten metallien ja epäpuhtauksien sallituista enimmäispitoisuuksista. Suomessa on lisäksi erillisellä päätöksellä (2006/348/EY) omat raja-arvonsa kadmiumpitoisuuksille fosforipitoisissa kivennäislannoitteissa. EU:n lannoiteasetus ei kuitenkaan nykyisellään määrää haitta-aineiden raja-arvoista. ZM Grow'n osalta kuitenkin myös EU:n tulevan lannoiteasetuksen esittämät raja-arvot haitta-aineille tulevat selkeästi alittumaan.

ZM Grow'n tyyppinimi kansallisen lannoitelainsäädännön mukaisesti on 1A4 -Epäorgaaniset hivenravinnelannoitteet. Kansallisen lainsäädännön mukaiset, ZM Grow'n kannalta olennaiset epäpuhtauksien raja-arvot ovat kadmiumille (Cd) 1,5 mg/kg kuiva-ainetta ja nikkeliä (Ni) 100 mg/kg kuiva-ainetta. Lopputuotteessa on kadmiumia nykyprosessilla tuotettaessa < 1 mg/kg kiintoainetta, ja nikkeliä vastaavasti < 20 mg/kg kiintoainetta.

Kansallisten ravinteiden vähimmäispitoisuudet tyyppinimelle 1A4 tulee olla mangaanin (Mn) osalta 0,2 %, sinkin (Zn) 0,5 % ja hivenravinteiden pitoisuus yhteensä vähintään 2,0 % lannoitteen massasta. ZM Grow'n osalta mangaanisulfaattia on 11,8 - 14,7 %, sinkkisulfaattia 12,4 - 14 % sekä kaliumsulfaattia 3,8 - 4,6 %.

Tyyppinimen vaatimusten mukaisesti tuote täytyy olla nestemäisessä muodossa oleva valmiste, jonka ravinteet ovat peräisin sekä vesiliuoksesta että suspensiosta. Prosessista saatava lannoitetuote on nestemäisessä muodossa oleva vesiliuos, joten se on tyyppinimen vaatimusten mukainen.

Lisäksi EU:n lannoiteasetuksen mukaisesti tuotteen voi merkitä ja saattaa markkinoille EY-lannoitteena, jos se täyttää asetuksen vaatimukset valmistusmenetelmän, ravinnepitoisuuksien sekä pakkausmerkintöjen osalta. ZM Grow'n voidaan katsoa täyttävän joko EU:n lannoiteasetuksen mukaisen tyyppinimen "E.2.1 Hivenravinteet" tai tyyppinimen "E.2.3 Lehtisumutteina käytettävät EY-lannoitteet" mukaiset vaatimukset, joissa mangaanin ja sinkin pitoisuuksien tulee olla vähintään 0,5 painoprosenttia lannoitteesta.

Lannoitevalmistelain mukainen ilmoitus toiminnasta vaadittavine liitteineen (mm. kuvaus toiminnan järjestämisestä, tuotetiedot, omavalvontasuunnitelma) on tehty Eviralle. Evira tekee laitostarkastuksen ja laitoshyväksynnän sitten, kun laitos on ollut jo jonkin aikaa toiminnassa. Tracegrow on lisätty Eviran ylläpitämään valvontarekisteriin toiminnanharjoittajista. Tracegrow'n on omavalvontajärjestelmän mukaisesti tunnettava lannoitevalmisteidensa laadun kannalta kriittiset valmistus- ja käsittelyvaiheet ja valvottava niitä.

ZM Grow'sta on lisäksi laadittu MMM:n asetuksen mukainen tuoteseloste, joka toimitetaan tuotteen ostajille ja käyttäjille aina myynnin ja luovutuksen yhteydessä. ZM Grow'sta on myös laadittu EU:n REACH-asetuksen mukainen käyttöturvallisuustiedote.

Tracegrow'n toiminnalle ollaan laatimassa ISO 14001- standardin mukaista ympäristöjärjestelmää sekä ISO 9001 -standardin mukaista laatuja järjestelmää. Sertifioitu toimintajärjestelmä on käytössä viimeistään marraskuussa 2018. Hivenravinnelannoitteen valmistusprosessin hallinta ja

dokumentointi tullaan liittämään osaksi Tracegrow'n laadunhallintajärjestelmää.

Tracegrow näin ollen toteaa, että ZM Grow täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset lannoitelainsäädännön vaatimukset, sekä hivenravinteiden pitoisuuksia, epäpuhtauksien pitoisuuksia, että valmistusta koskevien vaatimusten osalta, ja täten sen käyttö hivenravinnelannoitteena on sallittua.

Käytöstä ei kokonaisuutena arvioiden aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Terveysvaikutukset

ZM Grow'n käyttöturvallisuustiedotteeseen tuotteelle on määritetty enimmäispitoisuuksia vastaava vaaraluokitus EU:n CLP-asetuksen ((EY) N:o 1272/2008) nojalla. Käyttöturvallisuustiedotteessa tuote on merkitty vaaralausekkeilla H318 (vaurioittaa vakavasti silmiä), H373 (saattaa aiheuttaa aivoja pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa hengitysteitse) ja H411 (myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia). Vaaraluokitukset perustuvat yksinomaan sen sisältämien mangaani- ja sinkkisulfaattien EU-alueella yhdenmukaistettuihin vaaraluokituksiin. Liuoksen sisältämällä kaliumsulfaattilla ei ole vaaraluokitusta, eli se on tavanomainen kemikaali. ZM Grow ei sisällä mangaani-, sinkki- ja kaliumsulfaattien lisäksi muuta kuin vettä ja vaaraluokituksen kannalta merkityksettömiä määriä epäpuhtauksia. Nikkelin ja kadmiumin pitoisuudet jäävät lopputuotteessa sekä alle lannoitelainsäädännön mukaisten haitta-aineiden raja-arvojen, että alle CLP-asetuksen mukaisten vaaraluokitusta edellyttävien raja-arvojen. Epäpuhtaudet eivät siis vaikuta lopputuotteen vaaraprofiiliin.

ZM Grow ei sisällä EU:n REACH-asetuksen mukaisia luvanvaraisia aineita, eikä rajoitettuja aineita. Lopputuote ei sisällä erityistä huolta aiheuttaviksi aineiksi tunnistettuja niin kutsuttuja SVHC-aineita yli 0,1 painoprosentin mukaisissa pitoisuuksissa. Lannoitetuotteen epäpuhtautena sisältämä kadmiumsulfaatti on tunnistettu SVHC-aineeksi, mutta sen pitoisuus lopullisessa tuotteessa on niin pieni, ettei sillä ole vaikutusta lopputuotteen CLP-asetuksen mukaiseen vaaraluokitukseen. Lopputuotetta ei ole luokiteltu syöpää aiheuttavaksi, perimää vaurioittavaksi tai lisääntymismyrkylliseksi eli tuote ei ole ns. CMR-aine.

ZM Grow'n tuoteselosteen mukaan ennen sen käyttöä tulisi suorittaa maaperätestausta ja kasvianalyysiä, joiden perusteella todellista ravinnetarvetta ja annostusta sekä laimennustarvetta voidaan arvioida. Käyttöturvallisuustiedotteessa on ohjeet laimentamattoman liuoksen käyttämisessä tarvittavista suojavarusteista, vaikka käyttöliuoksella ei ole terveysvaikutusten osalta vaaraluokitusta mangaani- ja sinkkisulfaatin yhteenlasketun pitoisuuden jäädessä käyttöliuoksessa alle 1 % ja myös silmä-ärsytyksen jäädessä luokitusrajan alapuolelle.

ZM Grow'n käyttöohjeiden mukainen käyttö mahdollistaa sen, ettei tuotteesta eikä sen käytöstä kokonaisuutena arvioiden aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle.

Ympäristövaikutukset

Lannoitevalmistelaki edellyttää, että lannoitevalmiste ei saa sisältää sellaisia määriä haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä, että sen käyttöohjeen mukaisesta käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai turvallisuudelle, kasvien terveydelle taikka ympäristölle. Siten voidaan katsoa, että ZM Grow on käyttötarkoituksessaan ympäristölle turvallinen ja maanviljelystarkoituksessa suotava tuote.

Käyttöliuoksessa, jonka mangaanisulfaattipitoisuus on max 0,37 % ja sinkkisulfaattipitoisuus max 0,35 %, lopullisen ympäristöön levitettävän liuoksen vaaraluokitus ympäristön suhteen putoaa kategoriaan 3, vaaralausekkeella H412: Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

Mangaani- ja sinkkisulfaatit saostuvat neutraalissa pH:ssa. Sinkkisulfaattia kasvit voivat hyödyntää saostuneessakin muodossa. Mangaanisulfaatti sen sijaan kertyy käytännössä maaperään. Siten on epätodennäköistä, että se kulkeutuisi vesistöihin. Ympäristössä ZM Grow ennen kaikkea kompleksoituu maaperän partikkelien kanssa tai sitoutuu kasvustoon eikä niinkään päädy valumana pellolta vesistöihin. Mikäli osa tuotteesta kuitenkin päätyisi valuman muodossa vesistöön, olisivat sen pitoisuudet hyvin pieniä. Hyvin pienissä pitoisuuksissa myös tuotteen vesieliöille haitalliset ominaisuudet laimenevat pois.

Tuotteiden asema kemikaalilainsäädännön osalta

Mikäli ZM Grow saa EoW statuksen, se kuuluu REACH-asetuksen soveltamisalaan. Tracegrow'lla pitää olla tieto lannoitetuotteen juridisesta määrittelystä jo koetoimintavaiheessa kemikaalilainsäädännön ja etenkin REACH-asetuksen (2006/1907/EY) mukaisten rekisteröintivelvollisuuksien arvioimisen suhteen.

REACH-rekisteröintimääräajan 31.5.2018 umpeutumisen jälkeen kaikki rekisteröinnin piirissä olevat aineet tulee rekisteröidä jo ennen niiden valmistamista ja markkinoille saattamista yli 1 t/a määrissä. ZM Grow'n yli 1 t/a koetoimintavaiheessa tuotettavat ainesosat on esirekisteröity, jolloin niiden varsinainen REACH-asetuksen mukainen rekisteröinti voidaan toimittaa 31.5.2018 mennessä, mikäli niiden lainsäädännöllinen status (End-of-Waste) on siihen mennessä selvä. Vaihtoehtoisesti voidaan pyrkiä vetoamaan REACH-asetuksen artiklan 2 kohdan 7(d) mukaiseen Unionin alueella hyödynnettyjen aineiden poikkeukseen rekisteröinnistä.

Tuotteelle on laadittu käyttöturvallisuustiedote. Sellaisten aineiden osalta, joita tuotetaan yli 10 t/a, vaaditaan lisäksi, että hyödyntäjällä on käytössään aineiden altistumisskenaariot; nämä voidaan hankkia joko ostamalla ainetta sopivalta toimittajalta, tai vastaavasti laatimalla altistumisskenaariot itse olemassa olevien lannoitetuotteiden käyttökarttojen avustuksella.

CLP-asetuksen (1272/2008/EY) mukaisesti Unionin alueella hyödynnetyt aineet tulee luokitella, merkitä ja pakata ja niistä tulee tehdä luokitusilmoitus Euroopan kemikaalivirastolle, mikäli aine saa luokituksen. Asianmukaiset vaaramerkinnot ZM Grow'lle on laadittu ja olemassa. Mikäli ZM Grow saa EoW statuksen, toimitetaan sen sisältämistä mangaani- ja sinkkisulfaatista Euroopan kemikaalivirastolle luokitusilmoitus. ZM Grow'n sisältämä kaliumsulfaatti ei saa vaaraluokitusta. ZM Grow'n käyttöturvallisuustiedotteen perusteella on toimitettu Tukesille kemikaali-

ilmoitus, joten sen ensiapuohjeet ovat myös kansallisen myrkytystietokeskuksen käytettävissä.

Yhteenveto

Tracegrow Oy katsoo, että Kärsämäen laitoksella alkalimustamassasta valmistettava sinkkimangaanihivenaine täyttää kaikki jätedirektiivin 6 artiklan 1 kohdassa ja jätelain 5 §:n 4 momentissa esitetyt kriteerit sille, että ne voidaan määritellä EoW-tuotteeksi.

Jätelain ja sen tulkintaa selventävän ympäristöministeriön muistion mukaan jätteeksi luokittelun päättymisen voi tapahtua myös valvontaviranomaisen lausunnon perusteella, eikä tämän mahdollisuuden hyödyntämiseen vaikuta se, että Tracegrow toimii tällä hetkellä koetoimintailmoitusten perusteella ja varsinaisen ympäristöluvan hakuprosessi on vasta vireillä. EoW statuksen ratkaiseminen palvelee Tracegrow'n toimintaedellytysten turvaamisen lisäksi myös EoW asian käsittelyä ympäristölupaprosessin yhteydessä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Tracegrow Oy toimii Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston myöntämien päätösten perusteella. Päätöksissä on määriteltä erikseen laitoksella käsiteltävän jätteen enimmäismäärät. Prosessin raaka-aineena käytetään alkalimustamassaa, jota syntyy Suomessa ainoastaan Akkuser Oy:n Nivalan laitoksella. Alkalimustamassa on aiemmin luokiteltu tavanomaiseksi jätteeksi. ELY-keskus on katsonut, että alkalimustamassan käyttöturvallisuustiedotteen perusteella mustamassa tulee jatkossa luokitella vaaralliseksi jätteeksi (19 12 11*), eikä kyseisenlainen jäteluokituksen muuttuminen tarvitse erillistä viranomaisen päätöstä tai lausuntoa.

Tracegrow Oy valmistaa alkalimustamassasta hivenravinnelannoitetta, ZM Grow. Lopputuotteen jäteluonnetta ei käsitelty Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ratkaisemassa koetoimintapäätöksessä. Toiminnanharjoittajan mukaan tuotteen markkinointi vaikeutuu ratkaisevasti ja todennäköisesti muodostaa esteen markkinoinnille, mikäli ZM Grow'lle ei määriteltäisi EoW statusta jo tässä vaiheessa. Toiminnan jatkoedellytysten vuoksi Tracegrow Oy ei voi odottaa EoW statusta ympäristölupaprosessin loppuun saakka. Toiminnanharjoittajan mukaan heillä tulee olla tieto lannoitetuotteen juridisesta määrittelystä jo koetoimintavaiheessa kemikaalilainsäädännön ja etenkin REACH-asetuksen mukaisten rekisteröintivelvollisuuksien arvioimisen suhteen REACH-rekisteröintimääräajan umpeutuessa 31.5.2018. Näin ollen Tracegrow Oy on pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa, voidaanko katsoa sinkkimangaanihivenaineen jäteominaisuudet päättäneeksi hyödyntämisen seurauksena.

Tapauskohtaista jäteluokittelun päättymistä koskevan harkinnan edellytykset

Jätteeksi luokittelun päättymisellä tarkoitetaan sitä, että jäte on hyödyntämistoimien (mukaan lukien kierrätys) seurauksena lakannut olemasta jätettä eikä siihen sovelleta jätelain säännöksiä.

Tracegrow'n harjoittamaa alkalimustamassan käsittelytoimintaa koskevaa, sellaisenaan sovellettavaa jäteominaisuuden päättymistä koskevaa EU-asetusta eikä kansallista lainsäädäntöä ole annettu. Tällöin tulee arvioitavaksi tapauskohtaisen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan arviointimenettelyn soveltaminen. Jätelaissa (646/2011) ei ole määriteltä tarkemmin tapauskohtaisesta jäteluonteen käsittelystä. Ympäristöministeriön jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksien muistion mukaan tapauskohtainen harkinta lähtee aina jätteen haltijan aloitteesta, mutta valvonta- ja lupaviranomaiset tekevät viime kädessä ratkaisun jäteluonteesta. Jätteeksi luokittelun päättymisen hyödyt ja haitat -raportin mukaan valvontaviranomainen voi ottaa kantaa EoW -määrittelyyn myös silloin, mikäli toiminnanharjoittajalla ei ole lupaa. Ympäristö- ja jätelainsäädännössä ei ole kuitenkaan määriteltä EoW -määrittelyssä erillisen hallintopäätöksen antamisesta valvontaviranomaisessa.

ELY-keskus katsoo, että on valvontaviranomaisena toimivaltainen viranomainen käsittelemään jäteluonteen arvioinnista tulleen lausuntopyynnön. ELY-keskus ei näe koetoimintapäätöksellä toimimisen olevan esteenä jäteluonteen arvioinnille, mikäli jätelain 5.4 §:n mukaiset edellytykset jätteen luokituksen päättymisestä täyttyvät.

Kuten toiminnanharjoittaja on esittänyt lausuntopyynnössään, toiminnanharjoittajan harjoittama alkalimustamassan jalostaminen lannoitetuotteeksi on ainutlaatuista Suomessa, eikä myöskään muualla EU:n alueella ole samanlaista alkalimustamassan kierrätysprosessia, joten edellytykset tapauskohtaiselle harkinnalle on olemassa.

Yleiset edellytykset jäteluokittelun päättymistä koskevalle arvioinnille

Jätelain 5 §:n 4 momentissa säädetään niistä perusteista, milloin aine tai esine ei enää ole jätettä. Arviointiperusteiden mukaisesti aine tai esine ei ole enää jätettä, jos:

- 1) se on läpikäynyt hyödyntämistoimen;
- 2) sillä on käyttötarkoitus, johon sitä käytetään yleisesti;
- 3) sillä on markkinat tai kysyntää;
- 4) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukainen;
- 5) sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Kaikkien edellä mainittujen arviointiperusteiden tulee täyttyä, jotta materiaali täyttää jäteominaisuuden päättymistä koskevat arviointiperusteet. Arviointiperusteiden täyttymistä koskeva harkinta tehdään kokonaisarviointina.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on harkinnut toiminnanharjoittajan esittämien arviointiperusteiden täyttymistä sinkkimangaanihivenaineen käyttötarkoitukseen lannoitevalmisteena arviointikriteereittäin seuraavasti:

Materiaali on käynyt läpi hyödyntämistoimen

Jätteen kierrätyksellä tarkoitetaan jätelain 6 §:n 14 kohdan mukaan toimintaa, jossa jäte hyödynnetään aineena valmistamalla jäte tuotteeksi, materiaaliksi tai aineeksi, joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen. Määritelmä vastaa sisällöllisesti jätedirektiivin 3 artiklan 17 kohdan mukaista määritelmää.

Jätteen hyödyntämisellä tarkoitetaan jätelain 6 §:n 15 kohdan mukaan toimintaa, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai muualla taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten. Jäteasetuksen liitteessä 1 on luettelo hyödyntämistoimista. Jätteen kierrätys luetaan osaksi hyödyntämistä. Määritelmä vastaa sisällöllisesti jätedirektiivin 3 artiklan 15 kohdan mukaista määritelmää.

Toiminnanharjoittaja on esittänyt alkalimustamassan käyvän läpi hyödyntämistoimen, kun se käsitellään mekaanisella erotusmenetelmällä ja kemiallisella liuotusmenetelmällä niin, että lopputuloksena saadaan sinkki- ja mangaanisulfaattia sekä vähäisessä määrin kaliumsulfaattia sisältävää hivenravinneliuosta. Jätedirektiivin ja jäteasetuksen mukaiseksi hyödyntämistoimeksi soveltuisi R04: Metallien ja metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto tai R05A: Epäorgaanisen jätteen valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätys ja muu hyödyntäminen aineena. Jätevirrasta siis otetaan talteen metalliyhdisteitä ja epäorgaanisia aineita, joita hyödynnetään edelleen lannoitekäyttöön soveltuviksi hivenaineiksi. Prosessin jälkeen hivenravinneliuos on sellaisenaan käyttökelpoista lannoitetta ottaen huomioon käyttöohjeen mukaiset laimennossuhteet. Lannoitteelle on kansallisen lannoitelainsäädännön mukainen tyyppinimi. Lannoite ei vaadi enää tämän jälkeen jätteenkäsittelyksi katsottavia käsittelytoimia vastaanottajan toiminnassa. Toiminnanharjoittajalla on omavalvontasuunnitelma lannoitetuotteen laadunvalvontaan. Toiminnalle ollaan rakentamassa myös ISO 14001 ympäristö- ja ISO 9001 mukaisia laadunhallintajärjestelmiä, jotka valmistuvat loppuvuodesta 2018. Näiden perusteella ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan laitoksella tapahtuva hyödyntämistoimi on täysimääräistä.

Materiaalilla on käyttötarkoitus, johon sitä käytetään yleisesti

Yleinen käyttötarkoitus on selvästi olemassa, jos ainetta tai esinettä käytännössä aina käytetään samaan käyttötarkoitukseen. Komission jätepuitedirektiivin ehdotuksessa (KOM(2015) final) on esitetty, että käyttötarkoituksen kriteeri muutettaisiin muotoon: "ainetta tai esinettä voidaan käyttää erityisiin tarkoituksiin". Näin ollen käyttötarkoitus laajenisi koskemaan myös muita kuin yleisiä käyttötarkoituksia.

Toiminnanharjoittajan kierrätysprosessissa tuottama lannoitevalmiste soveltuu sellaisenaan käytettäväksi hivenlannoitteena tai jatkojalostettavien lannoitetuotteiden raaka-aineena. Lannoite voidaan lannoitelainsäädännön tyyppinimen mukaisesti rinnastaa muihin vastaaviin lannoitetuotteisiin. ZM Grow myydään lehtilannoitteena, jollaisena se on tyyppillinen tuote lannoitemarkkinoilla. Tuote myydään tukkuliikkeiden kautta ammattiviljelijöille.

Materiaalilla on markkinat tai kysyntää

Materiaalin käyttötarkoitus sekä markkinat tai kysyntää -kriteerien noudattaminen voidaan komission ohjeen mukaan osoittaa tarjontaan ja kysyntään liittyvien markkinaolosuhteiden sekä tuotevaatimusten olemassaololla. Materiaalin tulee myös hinnaltaan vastata markkinahintaa. Mikäli tuotteella ei ole vielä markkinoita tai markkinoiden esteenä on ollut jäteperäisen materiaalin jäteluonne, on kuitenkin pystyttävä osoittamaan tuotteelle selvä markkinoiden potentiaali. Markkinoiden vaihtelut esim. kysynnän kausittaisuuden tai tulevaisuuden markkinatrendien mukaan, voidaan ottaa huomioon materiaalin jätestatusta arvioitaessa. Tämän perusteella materiaalin tavallista pidempi väliaikainen säilyttäminen voi olla sallittua.

ZM Grow'ta ei ole vielä myyty eteenpäin, sillä tuotteen markkinoitavuus edellyttää käytännössä EoW määrittelyä, eikä tuotteen kaupallistaminen sitä ennen näin ollen ole mahdollista. Yksi virallinen tarjous on kuitenkin jo toimitettu. Kiinnostuneita tahoja on n. 15-20 kpl näytteiden lähettämistä varten, kun tuote on saanut EoW statuksen. Tuotteen hinta on kilpailukykyinen vastaavien lannoitevalmisteiden kanssa. Alustavien neuvottelujen perusteella Tracegrow uskoo, että EoW-statusen saamisen ja EY -lannoitevalmistajien sekä luomulannoitevalmistajien listalle pääsyn jälkeen heillä olisi pian tehtynä jakelijasopimukset Suomeen ja Liettuaan kahden eri kumppanin kanssa.

Tuotteella on selkeä markkinoiden potentiaali, tuotteesta ollaan valmiita maksamaan markkinahinnan mukaista hintaa ja tuote on sitä koskevan lainsäädännön mukainen. Toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt, että lannoitevalmistetta tarvitsisi varastoida laitoksella pitkiä aikoja ennen toimittamista tukkuliikkeille. ELY-keskus katsoo näiden seikkojen riittävän osoittamaan kysynnän, tässä tapauksessa tuotteen jäteluonteesta ollessa vielä esteenä tuotteen markkinoinnille.

Materiaali täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukainen

Komission ohjeen mukaan tämän arviointikriteerin tarkoituksena on varmistaa, että jäteluokituksesta poistettu materiaali täyttää vastaavaa neitseellistä tuotetta koskevat vaatimukset. Materiaalin on oltava valmiina loppukäyttöön eikä jätteen käsittelyyn tarvita lisätoimia. Tällä myös varmistetaan, että tuote ei ole lainvastainen ja materiaalia voidaan käyttää turvallisesti ottaen huomioon vastaavia tuotteita koskeva lainsäädäntö.

Tracegrow'n lannoitetuotteella on tyyppinimi kansallisen lannoitelainsäädännön mukaisesti. ZM Grow'n sisältämät kadmiumin ja nikkelin pitoisuudet eivät ylitä lannoitevalmisteista annetussa asetuksessa annettuja enimmäispitoisuuksia, ja vastaavan asetuksen mukaiset ravinteiden vähimmäispitoisuudet mangaanille, sinkille ja hivenravinteiden pitoisuudelle lannoitteen massasta täyttyvät. Tuotteesta on tehty lannoitevalmistelain (539/2006) mukaiset ilmoitukset ja selvitykset Elintarviketurvallisuusvirastolle. Lannoitevalmisteesta on myös laadittu MMM:n asetuksen mukainen tuoteseloste sekä REACH-asetuksen mukainen käyttöturvallisuustiedote. REACH-asetuksen mukainen rekisteröinti tehdään heti, kun EoW status on saatu. Hivenravinnelannoitteen valmistusprosessin hallinta ja dokumentointi

tullaan liittämään osaksi Tracegrow'lle rakennettavaa laadunhallintajärjestelmää.

ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan esittämien perusteiden mukaisesti lannoitevalmiste täyttää sen käyttötarkoitukselle asetetut tekniset ja vastaavaa tuotetta koskevat vaatimukset.

Materiaalin käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle

Jätteeksi luokittelun päättymisen tavoitteena on vähentää jätteestä aiheutuvia kielteisiä ympäristö- ja terveysvaikutuksia. Ympäristö- ja terveysvaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon sekä suorat että välilliset vaikutukset. Tässä arvioinnissa tulee suorittaa vertailu materiaalin käytölle olemassa olevan tuotelainsäädännön mukaisesti suhteessa saman materiaalin käyttöön jätelainsäädännön mukaisesti.

EU:n CLP-asetuksen mukaan tuotteelle on määritetty vaaraominaisuuksia, jotka eivät oleellisesti poikkea vastaavista markkinoilla olevista muista hivenravinnelannoitteista. Tässä luokituksessa liuos on saanut sekä terveys- että ympäristövaaraa osoittavia merkintöjä. Tuote ei sisällä REACH-asetuksen mukaisia luvanvaraisia aineita eikä rajoitettuja aineita yli 0,1 painoprosentin mukaisissa pitoisuuksissa. Laimennetun käyttöliuoksen pitoisuuksissa terveysvaaraa osoittavat luokitukset jäävät luokituksen alapuolelle, eikä käyttöliuoksella siten ole terveysvaikutusten osalta vaaraluokitusta.

CLP-asetuksen mukainen ympäristövaaraluokitus on määritetty ZM Grow'n suurimman ilmoitetun mangaani- ja sulfaattipitoisuuden pohjalta. Käyttöliuos on kuitenkin laimennettua liuosta, joten sen lopullisen ympäristöön levitettävän liuoksen vaaraluokitus putoaa kategoriasta 2 (krooninen vesieliötöksisyys) kategoriaan 3, vaaralausekkeella H412 (haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia). Ympäristössä ZM Grow ennen kaikkea kompleksoituu maaperän partikkelien kanssa tai sitoutuu kasvustoon eikä niinkään päädy valumana pellolta vesistöihin. Vesistöihin mahdollisesti päätyvät pitoisuudet olisivat niin pieniä, että vesieliöille haitalliset ominaisuudet laimenevat pois.

Tuotteen käsittelyssä tulee noudattaa käyttöturvallisuustiedotteen mukaisia ohjeita suojavälineiden käytöstä, tuotteen kanssa kosketuksiin joutuvien henkilöiden suojelemiseksi. Tuotteen ympäristövaarojen ehkäisemisessä tulee noudattaa käyttöohjeen mukaista levitystä ja laimennussuhdetta maaperän ravinnetarpeen mukaisesti. Vastaavalla tavalla, mikäli ZM Grow jäisi jätteeksi, tulisi se sen vaaraominaisuuksiensa vuoksi luokitella vaaralliseksi jätteeksi.

Kehitetyn kierrätysprosessin avulla saadaan Suomessa syntyvä alkalinustamassa kierrätettyä kotimaassa, eikä sitä olisi tarpeen jatkossa viedä ulkomaille loppukäsiteltäväksi. Näin sekä Akkuser Oy:n jätteenkuljetukset, että Tracegrow'n raaka-aineen vaatimat kuljetusmatkat

lyhentyvät huomattavasti, ja tämän seurauksena ympäristöpäästöt pienenevät. Kierrätysprosessi edistää myös kotimaan kiertotaloushanketta.

Kokonaisarvioinnin perusteella ELY-keskus katsoo, että lannoitevalmisteesta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle käytettäessä käyttöturvallisuustiedotteen mukaisia altistumisen ehkäisemiseen tarkoitettuja suojaimia sekä noudatettaessa käyttöohjeen mukaisia toimintatapoja. ZM Grow myydään tukkuliikkeiden kautta ammattikäyttäjille. Näin ollen edellytykset jatkuvaan turvalliseen käyttöön on olemassa.

Yhteenvedo arviointikriteerien täyttymisestä

Tracegrow Oy:n toiminnassa vastaanotettava alkalimustamassa on jätettä, jonka jäteluettelon mukainen jäteluokka on 19 12 11*, eli kyse on vaarallisesta jätteestä vaaraluokituksella HP14 (ympäristölle vaarallinen) ja HP4 (ärsyttävä -ihoärsytys ja silmävauriot). Alkalimustamassa käy läpi toiminnanharjoittajan laitoksella hyödyntämisprosessin, jonka seurauksen syntyy sinkki- ja mangaanisulfaattia sekä vähäisessä määrin kaliumsulfaattia sisältävää hivenravinneliuosta. Lausunto koskee sinkkimangaanihivenaineen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointikriteerin täyttymistä.

Kunkin arviointikriteerin vaatimusten täyttymisen ja niistä seuraavan kokonaisarvion perusteella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävät perusteet sinkkimangaanihivenaineen jäteluokittelun päättymiselle. Tracegrow Oy:n kierrätysprosessissa tuotettavan sinkki- ja mangaanisulfaattipitoisen hivenaineen voidaan katsoa olevan tuote, jota voidaan käyttää yleisesti lannoitevalmisteena, kun kaikki edellä mainitut arviointiperusteet täyttyvät jatkuvasti. Hyödyntämisprosessi on jätteenkäsittelytoimintaa ja prosessissa tuotettu lannoitevalmiste lakkaa olemasta jätettä, kun toiminnanharjoittaja siirtää sen ensimmäistä kertaa toiselle haltijalle.

Tracegrow Oy:n kierrätysprosessissa mekaanisen erotusmenetelmän sekä kemiallisen liuotusmenetelmän jälkeen lannoitevalmiste on käynyt läpi hyödyntämistoimen täysimääräisesti. ZM Grow soveltuu sellaisenaan käytettäväksi hivenlannoitteena tai jatkojalostettavien lannoitetuotteiden raaka-aineena, eikä lannoitevalmisteelle tarvitse enää tehdä jätteenkäsittelyksi katsottavia käsittelytoimia vastaanottajan toiminnassa. Tuote täyttää lannoitevalmisteista annetun kansallisen asetun sekä EU:n lannoiteasetuksen mukaiset vaatimukset. Lannoitevalmisteiden laadunvalvontaa varten on laadittu lannoitelainsäädännön vaatima omavalvontajärjestelmä. Hivenravinnelannoitteen valmistusprosessin hallinta ja dokumentointi tullaan liittämään osaksi Tracegrow'ille rakennettavaa laadunhallintajärjestelmää. Toiminnanharjoittaja on osoittanut, että ZM Grow'ille on olemassa potentiaaliset markkinat ja tuotteesta ollaan valmiita maksamaan vastaavien tuotteiden mukaista markkinahintaa.

Tracegrow'n lannoitetuotteella on tyyppinimi 1A4 -epäorgaaniset hivenravinnelannoitteet- kansallisen lannoitelainsäädännön mukaisesti. Tuote täyttää lannoitevalmisteista annetun kansallisen asetun sekä EU:n

lannoiteasetuksen mukaiset vaatimukset. ZM Grow'sta on myös laadittu MMM:n asetuksen mukainen tuoteseloste sekä REACH-asetuksen mukainen käyttöturvallisuustiedote. Lannoitevalmiste on luokiteltu CLP-asetuksen mukaisesti vaaralliseksi aineeksi (seos). ZM Grow'ta käsiteltäessä tulee noudattaa käyttöturvallisuustiedotteen sekä käyttöohjeen mukaisia toimintatapoja työsuojeluun ja ympäristöön liittyvien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Toiminnanharjoittajan tulee aina ZM Grow'ta markkinoille luovuttaessaan varmistaa lannoitevalmisteen vaatimustenmukaisuuden täyttyminen ja että tuotetta koskeva ajantasainen käyttöturvallisuustiedote toimitetaan asiakkaalle.

ELY-keskus katsoo, että vapauttamalla lannoitevalmiste jätelainsäädännön piiristä, ZM Grow -lannoitevalmiste ei tule heikentämään ympäristön tilaa tai aiheuttamaan haittaa tai vaaraa terveydelle, kun toimitaan kyseisen tuotteen käyttöturvallisuustiedotteen ja tuoteselosteen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on omavalvontajärjestelmän mukaisesti tunnettava lannoitevalmisteiden laadun kannalta kriittiset valmistus- ja käsittelyvaiheet ja valvottava niitä. Lannoitevalmistelain mukaan toiminnanharjoittajalla on tiedostonpitovelvollisuus, joka velvoittaa Tracegrow'n pitämään kirjaa mm. lannoitevalmisteiden raaka-aineiden ostoista ja alkuperästä.

ELY-keskus katsoo, että edellä tehdyn arvioinnin seurauksena toiminnanharjoittajan ei tarvitse toimintaa koskevan koetoimintapäätöksen tai myöhemmin haettavan ympäristöluvan raportoinnissa raportoida lannoitevalmisteeksi toimitettua hivenainetta jätteenä vaan tuotteena. Alkalimustamassan hyödyntäminen tulee raportoida laitoksen kierrättämänä jätteenä.

Sinkkimangaanihivenaine, joka ei täytä kaikkia edellä mainittuja jäteluokituksen päättymistä koskevia arviointiperusteita, on luokiteltava vaaralliseksi jätteeksi ja toimitettava hyödynnettäväksi joko uudelleen oman laitoksen kierrätysprosessiin, jos se on mahdollista, tai muualle sellaiselle laitokselle, jolla on hyväksyntä vastaanottaa kyseistä jätettä.

Tämä lausunto tulee ottaa huomioon ympäristölupahakemuksen yhteydessä. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että tapauskohtaista jätteeksi luokittelun päättymistä koskevaa arviointia ei välttämättä pidetä pätevänä toisessa valtiossa, jonka vuoksi toiminnanharjoittajan tulee ottaa huomioon mahdollinen jätteensiirtoluvan tarve siirrettäessä ZM Grow'ta Suomesta toiseen maahan. Jätteensiirtoasetuksen 28 artiklan mukaan, jos siirtoon osallistuvat maat eivät pääse yhteisymmärrykseen siitä, onko materiaali jäte vai tuote, on sen kansainvälisissä siirroissa aina sovellettava jätteensiirtoasetuksen mukaisia säännöksiä.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava tuotteen ainesosien REACH-asetuksen mukaisesta rekisteröintivelvoitteestaan, mikäli toiminnanharjoittaja ei hae REACH-asetuksen artiklan 2 kohdan 7 (d) mukaista poikkeamista. Osana REACH rekisteröintiä tulee tehdä myös kemikaaliturvallisuusarviointi sisältäen altistumisskenaariot. Tämän lisäksi on huolehdittava sekä lannoitevalmistelain mukaisesta laitoksen hyväksynnästä, että tuotteen sisältämien mangaani- ja sinkkisulfaattien luokitusilmoituksen tekemisestä Euroopan kemikaalivirastolle.

Käyttämällä raaka-aineena jätteeksi luokiteltua alkalimustamassaa edistetään kierrätysprosessilla hallitusohjelman mukaista kiertotalouden kärkihanketta.

Sovelletut oikeusohjeet ja muu lähdeaineisto

Jätelaki (646/2011) 5 §, 6 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012, jäteasetus) liitteet 1 ja 4

Lannoitevalmistelaki (539/2006) 5 §, 6 §, 8 §, 11 § - 14 §, 29 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (24/11)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista, annettu 18.12.2006 (REACH-asetus)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta, annettu 16.12.2008 (CLP-asetus)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006 jätteiden siirrosta (jätteesiirtoasetus)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta, annettu 19.11.1998 (jätedirektiivi)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2003/2003 lannoitteista, annettu 21.11.2003

Euroopan komission päätös, Suomen tasavallan EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisesti tiedoksi antamista kansallisista säännöksistä, jotka koskevat kadmiumin enimmäispitoisuuksia lannoitteissa, annettu, 3.1.2006

Lausunnon valmistelussa on otettu lisäksi huomioon:

Guidance of the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, ehdotus jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta, SWD (2015) 259 final

Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia. Muistio 19.12.2014. Ympäristöministeriö

Kauppila J., Turunen T., Häkkinen E., Salminen J., Lazarevic D. 2018. Jätteen luokittelun päättymisen hyödyt ja haitat. Ympäristöministeriön raportteja 9/2018

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Tarja Anttila ja ratkaissut yksikön päällikkö Juhani Kaakinen

TIEDOKSI

Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / toiminnan vastuuvälvoja
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristöluvat

Tämä asiakirja POPELY/856/2016 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/856/2016 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Anttila Tarja 28.05.2018 15:32

Ratkaisija Kaakinen Juhani 28.05.2018 15:34